

Päätös eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 9 §:n mukaisesta kunnallisten eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuudesta ja 17 §:n mukaisista täydentävistä palveluista

Tällä päätöksellä määriteltävä kunnallinen järjestämisvastuu on Euroopan komission päätöksen 2012/21/EU mukainen alueellinen SGEI-palveluvelvoite (Services of General Economic Interest). Järjestämisvastuu kattaa yleisen edun kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) tulee voimaan 1.1.2026. Uusi laki määrittää kuntien lakisääteisen eläinlääkäripalveluiden järjestämisvastuun vanhaa lakia selkeämmin. Muutoksia ei tule velvoitteisiin eläinten hyvinvoinnin, eläintautien, merkinnän ja rekisteröinnin, sivutuotteiden sekä tuonnin ja viennin valvonnan osalta.

Uuden lain mukaan kunnan on järjestettävä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka määritellään lain 8 ja 9 §:issä. Tehtävien hoitamista varten järjestäjällä on oltava tarpeellinen määrä kunnaneläinlääkärin virkoja. Järjestäjän tulee järjestää 8 §:n mukaiset palvelut ainakin elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäville eläimille. Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (kiireellinen eläinlääkärinapu).

Eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) 3 § 4. mom mukaan Kunta, jäljempänä järjestäjä, huolehtii alueellaan eläinlääkäripalvelujen sekä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan ja kunnaneläinlääkäriille säädettyjen tehtävien hoidon järjestämisestä siten kuin tässä laissa säädetään. Järjestäjän tehtävistä huolehtii lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa (410/2015) ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa (410/2009). Mitä tässä laissa säädetään järjestäjästä, koskee myös kuntayhtymää ja yhteistoiminta-aluetta siltä osin kuin ne hoitavat yhteistoiminnassa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Yhdyskuntalautakunnan alueellinen ympäristöterveydenhuollon jaosto on lain tarkoittama järjestäjän tehtävistä huolehtiva monijäseninen toimielin Tampereen alueellisen eläinlääkintähuollon osalta.

Alueellisen järjestäjän tulee määritellä lakisääteisten eläinlääkäripalvelujen järjestämistapa (eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuus ja täydentävät palvelut) alueellisten tarpeiden perusteella ennen uuden lain voimaantuloa. Järjestäjä voi tuottaa myös järjestämisvastuuta täydentäviä palveluita rajoitetusti. Täydentävät palvelut on hinnoiteltava

markkinaperusteisesti. Järjestämisvastuuta määritettäessä on otettava huomioon alueen yksityinen eläinlääkäripalvelujen tarjonta.

Palvelutarpeen arviointi

Palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. alueen eläinmäärät, yksityiset palvelut ja oman tuotannon ylläpitämisen tarpeet.

Arvio Tampereen alueellisen eläinlääkintähuollon toiminta-alueen eläimistä

Eläintilojen/eläinten määrät on arvioitu eläinlääkintähuoltosuunnitelmassa:

Eläinmäärät kunnan alueella	
Tuotantoeläintilat (lkm)	
Nautojen pitopaikat	236
Sikojen pitopaikat	26
Lampaiden ja vuohien pitopaikat	355
Hevosten pitopaikat	399
Sipikarjan pitopaikat	536
Vesiviljelylaitokset	0
Turkistarhat	0
Tarhatun riistan pitopaikat	14
Mehiläistarhat	40
Muut tuotantoeläinyksiköt	6
Lemmikit (lkm)	
Arvio lemmikkien määrästä	44180

Tuotantoeläinten määrät on saatu Ruokaviraston Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteristä.

Toimialueella on sekä tuotanto- että lemmikkieläimiä. Järjestäjällä on viimesijainen vastuu järjestää näille ympärivuorokautisesti mahdollisuus saada hoitoa.

Alueellinen markkinatilanne

Julkisten eläinlääkäripalveluiden palvelutarpeen yhtenä lähtökohtana on alueellinen markkinatilanne ja arvio siitä, missä määrin yksityinen tarjonta on riittävä vastaamaan alueen asukkaiden tarpeisiin saada lain tavoitesäännöksessä mainitut yhdenvertaiset, toimivat ja kohtuuhintaiset eläinlääkäripalvelut. Seura- ja harrastuseläinten perustasoisten, muuksi kuin kiireelliseksi eläinlääkäriavuksi lukeutuvan palvelun sisällyttämiselle järjestämisvastuuseen voi olla, alueen mukaan, erilaisia perusteita. Syynä voi olla se, että yksityisiä palveluja ei ole lainkaan tarjolla tai niiden saatavuus tai kattavuus on riittämätön. Puutteet voivat liittyä esim. aukioloaikoihin, palveluissa oleviin toimenpide- tai eläinlajikohtaisiin rajauksiin tai palvelujen korkeaan hintaan.

Alueellista markkinatilannetta kartoitettiin syksyllä 2025 Tampereen ja Pirtevan eläinlääkintähuollon alueen kaikille tiedossa oleville mahdollisille toimijoille (sijainti toiminta-

alueella tai korkeintaan 50 km rajojen ulkopuolella, toimijoita noin 90 kpl, arviolta noin 60 kpl aktiivisia) lähetetyllä e-lomakekyselyllä, johon saatiin 47 vastausta. Suurin osa vastaajista tuotti pieneläinten eläinlääkäripalveluja. Vain pieneläinpraktiikkaa vastaajista teki 30 toimijaa, yhteensä pieneläinpraktiikkaa teki 43 vastaajaa. Vain hevospraktiikkaa vastaajista teki kolme, yhteensä hevospraktiikkaa teki yhdeksän toimijaa. Toiminnan laajentamista on suunnitellut 12 vastaajaa.

Suurimmalla osalla, kuudellatoista, yksityisistä klinikoista eläinlääkäreiden määrä on yksi. Kahden – kolmen eläinlääkärin vastaanottoja oli seuraavaksi eniten (11), neljän – viiden eläinlääkärin vastaanottoja viisi, kuuden-kymmenen eläinlääkärin vastaanottoja viisi ja yli kymmenen eläinlääkärin vastaanottoja kolme.

Muuta hoitohenkilökuntaa (esim. eläintenhoitajia ja vastaanottoavustajia) ei ole lainkaan 12:sta toimijalla, yksi viidellä toimijalla, kaksi kolmella toimijalla, 3 – 5 kahdeksalla toimijalla, 6 – 10 kuudella toimijalla ja yli 10 kuudella toimijalla.

Useimmilla klinikoilla on arkisin päivä- ja ilta-aikoja. Osa klinikoista on auki myös viikonloppuisin. Tiedossa on neljä palveluntarjoajaa, joiden klinikka on auki ympäri vuorokauden (24/7). Nämä sijaitsevat Tampereella ja Hämeenlinnassa.

Vastausten perusteella alueella on runsaasti tarjolla kiireettömiä peruspalveluita lemmikki- ja harraste-eläimille yksityisten palveluntarjoajien aukioloaikoina, kun taas tuotantoeläimille kiireetöntä palvelua ei juurikaan tarjota (naudoille neljä ja hevosille yhdeksän toimijaa). Kiireellistä apua on tarjolla lemmikki- ja harraste-eläimille aukioloaikojen puitteissa, lähinnä kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille varattuina aikoina tai mikäli vapaita aikoja on jäljellä, lisäksi neljä vastaanottoa toimii 24/7. Vastaajista 13:lla vastaanotolla on varattu aikoja kiireellisille pieneläinpotilaille. Tuotantoeläimille kiireellistä hoitoa yksityisten tarjoamana ei alueella ole tarjolla. Päivystysaikaan tuotantoeläimille tai hevosille ei ole yksityisiä eläinlääkäripalveluja tarjolla.

Markkinatilanteen uuden kokonaisarvioinnin ja siitä johtuvan muutokseen vastaamisen aikavälinä on korkeintaan 3 vuotta.

Oman tuotannon ylläpitämisen tarpeet

Eläinlääkintähuoltosuunnitelmaan on kirjattu, että eläinlääkintähuollon kokonaisuuden järjestämiseen praktiikka- ja viranomaistehtävät huomioiden varataan eläinlääkäriresursseja 13 htv:ta.

Tampereen alueellisen eläinlääkintähuollon henkilökuntaan kuuluu eläinlääkintähuollon päällikkö, kuusi valvontaeläinlääkäriä, seitsemän praktikkoeläinlääkäriä (yksi virka on kiertävän eläinlääkärin virka, joten päivystysvelvollisuus jaetaan kuudella) ja kolme hygieenikkoeläinlääkäriä.

Hygieenikkoeläinlääkärit tekevät elintarvikevalvontaa pääasiassa hyväksytyihin elintarvikehuoneistoihin (laitoksiin) sekä eläinperäisen alkutuotannon valvontaa ja

osallistuvat merkittävässä määrin epidemiaselvityksiin. Tämän lisäksi hygieenikkoeläinlääkärit tekevät tarvittaessa myös muita Eläinlääkintähuoltolain mukaisia tehtäviä.

Praktikkoeläinlääkärit hoitavat peruseläinlääkäripalvelut alueellisesti toimipisteessä: pääsääntöisesti Kangasalan toimipisteestä hoidetaan Kangasalan ja Pälkäneen alueet, Valkeakoskelta Valkeakosken sekä osa Akaan alueesta (ent. Toijala), Urjalasta Urjalan ja osa Akaan alueesta (ent. Kylmäkoski ja Viiala). Tampereen alueen palvelut siirtyvät 1.1.2026 muiden toimipisteiden hoidettaviksi. Kesäkuussa 2026 Oriveden ja Juupajoen vastaanotto siirtyy samoihin tiloihin Kangasalan vastaanoton kanssa.

Kuusi praktikkoeläinlääkäriä sijoittuu vastaanotoille seuraavasti: yksi Oriveden (kesäkuusta 2026 alkaen Kangasalalla), kaksi Kangasalan, yksi Valkeakosken sekä kaksi Urjalan vastaanotolle. Lisäksi yksiköllä on ns. Kiertävä sijainen praktikkoeläinlääkäri, joka sijaistaa tarpeen mukaan eri vastaanotoilla.

Kangasalla on röntgenlaite ja kaikilla vastaanotoilla on käytössä ultraäänilaite.

Ns. kolmansiin maihin suuntautuviissa eläinten vienneissä praktikkoeläinlääkärit tekevät eläinlääkinnälliset terveystarkastukset ja kirjoittavat terveystodistukset. Tarvittaessa valvontaeläinlääkärit avustavat näissä.

Valvontaeläinlääkäreiden työpanoksesta on 5 htv varattu hoitamaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaa ja 1 htv eläintauti- ja sivutuotevalvontaan sekä eläinten tuontiin ja vientiin liittyviä tehtäviä. Työt jaetaan valvontaeläinlääkäreiden kesken pääsääntöisesti alueellisesti, lukuun ottamatta yhtä valvontaeläinlääkäriä, joka hoitaa pääosin eläintautien, sivutuotteiden, eläinten tuonnin ja viennin sekä ammattimaisen ja/tai ilmoituksenvaraisen eläintenpidon suunnitelmallisen valvonnan.

Päivystys suurten eläinten eläinlääkäripalvelujen osalta hoidetaan omalla alueella itse, niin että yksi kuudesta praktikosta on virka-ajan ulkopuolella vuorollaan päivystysvuorossa. Suureläinpäivystäjä on myös päivystävä virkaeläinlääkäri.

Pieneläinten päivystysaikainen (arkisin klo 15–08, viikonloppuisin ja arkipyhinä) hoito järjestetään yksityisen eläinlääkäriaseman Papuvetin (Pispalan valtatie 2, Tampere) kanssa, koko päivystysaluetta koskien. Sopimus pienten eläinten päivystysaikaisista eläinlääkäripalveluista Papuvet Oy:n kanssa tulee voimaan 1.1.2026 alkaen. Sopimus on kolmivuotinen 2026 – 2028 ja kaksi optiovuotta 2029 – 2030. Sopimuksen mukaan hankinta kohdistuu kunnan järjestettäväksi määrättyihin päivystysaikaisiin eläinlääkäripalveluihin pienille eläimille.

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä terveydenhuollon palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantarjestelmä. Tällä hetkellä tällaisia järjestelmiä ovat

nautatiloille tarkoitettu Naseva ja sikatiloille tarkoitettu Sikava. (ElhL 11 § ja 12 §). Lisäksi broileritiloille säännöllisesti tehtävät Salmonella tutkimukset sekä lammis- ja vuohitiloille tehtävä vapaaehtoinen Maedi-Visna/CAE seuranta.

Tuotantoeläinten terveydenhuolto ylläpitää ja edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä lisää osaltaan elintarviketurvallisuutta. Toimivan terveydenhuoltojärjestelmän avulla voidaan tehokkaasti ehkäistä ja seurata tarttuvien tautien sekä tuotantosairauksien esiintymistä tiloilla. Lähtökohtana on pidettävä, että terveydenhuollon piiriin kuuluvilla tiloilla eläimet voivat hyvin, lääkkeiden käyttö on hallittua eikä lääkkeitä käytetä korjaamaan olosuhdeongelmia.

Praktiikkatehtävien resurssitarve terveydenhuoltosopimus- ja sairaskäyntien perusteella on kuusi htv:ta, seisemän kun huomioidaan sijaistarve. Tarvearviossa on huomioitu tilakäynneillä matkoihin kuluva pidempi aika vastaanotolla tapahtuvaan sairaskäyntiin verrattuna. Lisäksi on huomioitu tuotantoeläinten ympärivuorokautinen päivystys ja muut eläinlääkintähuoltolain mukaisesti määritetyt tehtävät.

Päivystysten järjestämisessä on huomioitava äkilliset poissaolot, että työn kuormittavuus ei ole kohtuuton ja että lepoajat toteutuvat.

Pieneläinpäivystyksen osuutta ei ole huomioitu kunnan resurssilaskennassa, koska se toteutetaan ostopalveluna.

Arvio terveydenhuoltotilojen lukumäärästä ja palvelutarpeesta on eläinlääkintähuoltosuunnitelmasta.

Eläinlääkäripalvelut		
Terveydenhuoltosopimukset		
Nauta		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus (lkm)		139
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa (lkm)		102
Terveydenhuoltopitopaikkojen osuus (%) kaikista nautojen pitopaikoista)		43
Sika		
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus (lkm)		13
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa (lkm)		15
Terveydenhuoltopitopaikkojen osuus (%) kaikista sikojen pitopaikoista)		50
Sipikarja		

Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus (lkm)	0
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa (lkm)	0
Terveystenhuoltopitopaikkojen osuus (%) kaikista siipikarjan pitopaikoista)	100
Muut terveydenhuoltosopimukset	
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus (lkm)	0
Pitopaikat, joilla terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa (lkm)	0
Terveystenhuoltotyön resurssitarve, htv	0,5
Muut kunnan eläinlääkäripalvelut, arvio palvelutarpeesta	
Sairaskäynnit tiloilla (muu kuin terveydenhuolto)	
Sairaskäynnit virka-aikana (lkm)	2050
Sairaskäynnit päivystysaikana (lkm)	450
Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla	
Sairaskäynnit virka-aikana (lkm)	14000
Sairaskäynnit päivystysaikana (lkm)	3600
Kunnan eläinlääkäripalveluiden resurssitarve, htv	5,5

Sairaskäynnit pieneläinvastaanotolla ovat aiemman toteuman mukaisia ja niiden osalta eläinlääkintähuoltolainsäädännön muutoksen vaikutusta on vaikea arvioida ennalta.

Eläinlääkintähuoltolain 1§ mukaan uudessa laissa säädetään eläinlääkäripalveluiden lisäksi elintarviketurvallisuuden, eläinten terveyden ja eläinten hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläintautien vastustamistyöstä kunnissa.

Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarpeeksi säännöllinen ja epäilyyn perustuva valvonta huomioiden on arvioitu 5 htv:ta. Näiden lisäksi eläintautilainvalvontaan on resursoitu 1 htv ja elintarvikelain mukaiseen valvontaan 3 htv:ta.

Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Ilmoituksenvaraiset kohteet (lkm)

Kennelit	62
Hevostallit	118
Piistanhoidolliset tarhat	5
Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	6
Eläinkaupat	12
Eläinhoitolat	13

Epäilyyn perustuvat eläinten hyvinvointitarkastukset (lkm)	
• Arvio epäilyyn perustuvista tarkastuksista	500
Muu eläinten hyvinvoinnin valvonta	50
Eläinten hyvinvoinnin valvonnan resurssitarve, htv	4,7
Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta	
Eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamisen valvonta	50
Eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan resurssitarve, htv	0,3

Palveluvalikoima

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 9 §:n mukainen kunnallisten eläinlääkäripalvelujen järjestämisvastuun laajuus

Uuden lain mukaan kunnan on järjestettävä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka määritellään lain 8 ja 9 §:ssä. Tehtävien hoitamista varten järjestäjällä on oltava tarpeellinen määrä kunnaneläinlääkäriin virkoja.

Eläinlääkintähuoltolain 10 §:n mukaan järjestämisvastuuseen kuuluvien palvelujen tulee olla saatavilla niitä kotieläimiä varten, joiden omistajan tai haltijan asuin- tai kotipaikka on järjestäjän alueella. Eläinten pitopaikassa annettavien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla järjestäjän alueella pidettäviä kotieläimiä varten.

Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestettävä sitä tarvitsevia eläimiä varten myös virka-ajan ulkopuolella. Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, kiireellistä eläinlääkäriapua on annettava kaikille järjestäjän alueella oleville kotieläimille, jollei voida pitää olosuhteisiin nähden kohtuullisena, että eläin viedään saamaan eläinlääkäriapua järjestämisvastuussa olevan järjestäjän alueelle.

Järjestäjän tulee huolehtia, että järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluja on saatavilla arkipäivisin ainakin virka-aikaan. Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen tulee olla saatavilla palveluiden käyttäjien kannalta kohtuullisessa ajassa ja kohtuullisella etäisyydellä maantieteelliset olosuhteet huomioon ottaen.

Eläinlääkäripalvelut tulee järjestää siten, että eläinlääkäri käy tarvittaessa eläinten pitopaikassa, kun palveluja tuotetaan elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettäville kotieläimille, hevoseläimille sekä sellaisille muille suurikokoisille kotieläimille, joita ei voida ilman merkittävää vaivaa kuljettaa eläinlääkäriin vastaanotolle.

Eläinlääkintähuoltolain 9 §:n mukaan kunkin järjestäjän järjestämisvastuun laajuus määräytyy alueellisten tarpeiden perusteella. Järjestäjän tulee järjestää 8 §:n mukaiset palvelut ainakin

elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimille. Lisäksi tulee järjestää sellainen eläimen äkillisen ja vakavan sairastumisen, vahingoittumisen tai sairauden vaikeutumisen edellyttämä välitön arviointi ja hoito, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai eläimen merkittävää kärsimystä, sekä eläimen lopetus eläinsuojelullisin perustein (kiireellinen eläinlääkäriapu). Muut 8 §:n mukaiset palvelut kuuluvat järjestämisvastuuseen siltä osin kuin niiden järjestäminen on tarpeen kyseisten palvelujen riittävän ja kohtuuhintaisen alueellisen saatavuuden sekä muiden järjestäjälle laissa säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi. Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut.

Eläinlääkintähuoltolain 8 §:ssä on esitetty ne eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömät eläinlääkäripalvelut, jotka turvataan tarvittavilta osin julkisen järjestämisvastuun kautta.

Tampereen alueellisessa eläinlääkintähuollossa kaikkien 8§ mukaisen luettelon eläinlääkäripalveluiden sisällyttäminen järjestämisvastuuseen on tarpeen riittävän alueellisen saatavuuden, oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämisen sekä muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi. Kriittisin tehtävä on päivystys, minkä toimivuus edellyttää riittäviä eläinlääkäriresursseja. Muita laissa säädettyjä tehtäviä ovat mm. valvontatehtävät ja eläintautivalmius.

Järjestämisvastuuseen sisällytettävät 8§ mukaiset palvelut ja palvelukohtaiset perustelut (em. perusteluiden lisäksi) ovat seuraavat:

- 1) yleistutkimus ja terveydentilan arviointi eläinten terveyden todentamiseksi;**
välttämätön osa muita järjestämisvastuuseen kuuluvia eläinlääkäripalveluita, joten kuuluu aina järjestämisvastuuseen
- 2) kissojen ja koirien tunnistusmerkintä;**
koiran tunnistusmerkintä on lakisääteinen velvollisuus koirien omistajille, joten on välttämätöntä varmistaa palvelun saatavuus kaikissa tilanteissa. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintä on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnassa on varauduttava tunnistusmerkitsemään kerralla suuri määrä eläimiä, joten on tärkeää varmistaa, että kunnaneläinlääkärit voivat toimia tässä tehtävässä.
- 3) eläinterveyskäynnit, joista säädetään tarttuvista eläintauodeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 25 artiklassa, sekä elintarviketuotantoa varten pidettävien eläinten pitopaikoissa tehtävät terveydenhuoltokäynnit ja terveydenhuoltosuunnitelmat;**

kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen, sillä eläinterveyskäynnit koskevat tuotantoeläimiä ja toteutetaan pääasiassa osana terveydenhuoltokäyntejä.

4) rokotus;

Kansanterveydellisistä syistä on varauduttava ihmisten ja eläinten välillä leviävien tarttuvien tautien (kuten rabies) ennaltaehkäisyyn nopeasti käynnistettävillä rokotuksilla. Rokotukset ovat olennaisia infektioautien ehkäisyssä. Vähentämällä infektioautien esiintymistä edistetään sekä eläinten että ihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Kansanterveyttä edistetään rokottamalla eläimiä vaarallisia zoonooseja kuten rabiasta vastaan sekä vähentämällä muiden eläintautien esiintymistä ja siten mikrobilääkkeiden käyttöä infektioautien ja niiden jälkitautien hoidossa. Rokottaminen on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden vuoksi on varauduttava tarvittaessa rokottamaan kerralla suuri määrä eläimiä esimerkiksi epidemiatilanteessa tai laittomasti maahantuotuja eläimiä. Palvelu on tarpeen oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämiseen.

5) loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet;

ihmisten ja eläinten välillä leviävät loiset, (muun muassa heisimadot ja suolinkaiset) on voitava estää, palvelun riittävydestä on huolehdittava ja mahdolliseen nopeaan lääkitystarpeen lisääntymiseen on varauduttava sisällyttämällä palvelu järjestämisvastuuseen. Vähentämällä loistautien esiintymistä edistetään eläinten terveyttä ja hyvinvointia koko Suomessa. Tietyt loistaudit ovat zoonooseja, ja siten loisten häädöllä ja ehkäisyllä edistetään myös kansanterveyttä. Loisten häätöön ja ehkäisyyn liittyvät toimenpiteet on sisällytettävä järjestämisvastuuseen, koska muualla laissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaaminen sitä edellyttää. Eläintautivalmiuden näkökulmasta on varauduttava lääkitsemään kerralla suuri määrä esimerkiksi laittomasti maahantuotuja eläimiä. Palvelu on tarpeen myös oman palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämiseen.

6) suun terveydenhuoltoon liittyvät välttämättömät perustoimenpiteet tai, jos se on toimenpiteen laajuus tai vaatavuus huomioon ottaen tarkoituksenmukaista, jatkohoitoon lähettäminen;

suun terveydenhuollon kohtuuhintaisten peruspalvelujen riittävyys on tarpeen varmistaa sisällyttämällä nämä järjestämisvastuuseen.

7) sarvien ja sarven aiheiden poistaminen naudoilta ja vuohilta;

kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

8) lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito elintarviketuotantoa varten pidettäville naudoille, sioille, lampaille, vuohille ja poroille;

kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

9) kastroatio naudalle, sialle, lampaalle, vuohelle, porolle, koiralle ja kissalle sekä sterilisaatio kissalle;

kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen tuotantoeläinten osalta. Muiden eläinlajien kohdalla perusleikkaukset ovat tarpeen palvelutuotannon kokonaisuuden turvaamiseksi ja kirurgisten taitojen ylläpitämiseen. Kissojen osalta toimenpide on tarpeen myös kissapopulaatioiden syntyminen estämiseksi.

10) sairaan eläimen kliininen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi, tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin eläimen sairauden syyn selvittämiseksi sekä tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkotutkimuksiin;

kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkäriapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

11) sairaalle elintarvike- tai turkistuotantoa varten pidettävälle eläimelle tarvittava hoito, jota on mahdollista antaa eläimen pitopaikassa ja johon kuuluu myös nautaeläimen juoksutusmahaleikkaus;

kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

12) perustasoinen ensiapuluonteinen hoito, jota tarvitaan muulle kuin 11 kohdassa tarkoitettulle eläimelle, johon kuuluvat ruoansulatuskanavan ja virtsateiden häiriöiden konservatiivinen hoito, tulehdus- ja kiputilojen hoito, sokin hoito, metabolisten häiriöiden hoito, haavojen ompelu, muu vastaava enintään vähäisiä kirurgisia toimenpiteitä sisältävä hoito, tavanomaisimpien pienten kotieläinten luunmurtumien immobilisaatio sekä hoitoon liittyvä välttämätön jatkokäsittely tai lääkehoito ja tarvittaessa eläimen lähettäminen jatkohoitoon;

kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkäriapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

13) synnytyssapu, johon kuuluvat keisarileikkauksista nautojen, lampaiden, vuohien ja kissojen keisarileikkaus;

kuuluu olennaisena osana kiireelliseen eläinlääkäriapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

14) eläimen lopetus;

kuuluu kiireelliseen eläinlääkäriapuun ja kuuluu lain 9 §:n mukaan aina järjestämisvastuuseen.

Järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen mitoituksessa on otettu huomioon yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien järjestäjän alueella tarjoamat palvelut. Palveluita tuotetaan yksityistä tarjontaa täydentävänä. Kiireettömiä eläinlääkäripalveluita on runsaasti tarjolla, ja varsinkin Tampereen alueella myös kiireellistä eläinlääkäripalvelua, mutta sisällyttämällä välttämättömät palvelut järjestämisvastuuseen järjestäjä varmistaa, että palveluita on saatavilla kaikissa tilanteissa ja myös poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Järjestäjällä on aina viimekätinen järjestämisvastuu kaikkien 8 §:n mukaisten palvelujen osalta, joten sillä on velvollisuus reagoida koko toiminta-alueen osalta,

esim. yhteistoiminta-alueen eri osissa, mahdollisesti ilmenevään markkinapuutteeseen kuten yksityisen palvelutoiminnan tilapäiseen aukiolon rajoittamiseen tai poistumiseen markkinoilta. Julkisten peruspalvelujen turvaamista varmistaa se, että järjestäjä ei olisi pakotettu tekemään rajuja muutoksia kuten toimintojen olennaista alasajoa reagoidakseen yksityisen palvelutarjonnan äkillisiin muutoksiin, jotka eivät välttämättä edes ole pysyviä.

Järjestämisvastuuseen sisältyvistä palveluista peritään 15§ mukainen maksu, jonka tulee olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullinen eikä se voi ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Muiden kuin järjestämisvastuuseen kuuluvien eläinlääkäripalvelujen järjestäminen (§ 17)

Kunnat voivat eläinlääkintähuoltolain 17§ mukaan tarjota markkinoillakin tarjolla olevia järjestämisvastuuta täydentäviä palveluita yhtiöittämättä, mutta vain sisältönsä ja mitoituksensa osalta rajatusti ja oikeasuhtaisesti ottaen huomioon julkisen eläinlääkintähuollon perustehtävä sekä yksityisten eläinlääkäripalvelun tuottajien asema. Palvelut eivät saa olla erikoiseläinlääkinnän tasoisia ja ne on hinnoiteltava markkinaperusteisesti.

Tällaisia täydentäviä palveluita voivat olla esim. tietyt eläimen hengen pelastamiseksi tehtävät hätäleikkaukset ja paremmat diagnostiset menetelmät kuten kuvantamistutkimukset. Näiden ansiosta olisi mahdollisuus joissakin tilanteissa estää eläinten kuljetus jatkohoitoon pitkienkin etäisyyksien päähän. Palvelujen tarjoamisella on vaikutusta myös kunnallisen eläinlääkärin työn mielekkyyteen ja kiinnostavuuteen. Täydentävillä palveluilla varmistetaan osaltaan palvelutuotannon kokonaisuuden ylläpitämistä sekä muiden eläinlääkintähuoltolaissa järjestäjälle säädettyjen tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamista. Niiden tarjoaminen on asiakkaiden kannalta etu, eivätkä ne markkinaperusteisesti hinnoiteltuna vääristä kilpailua.

Järjestettäviä eläinlääkäripalveluita varten on oltava asianmukaiset, toiminnan laadun ja laajuuden edellyttämät toimitilat ja työvälineet sekä toiminnan edellyttämä henkilökunta.

Täydentävinä palveluina tarjotaan:

1) Kuvantamistutkimus tilanteissa, joissa sairaan eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää. Viivytyksetön kuvantamistutkimus on usein tarpeen asianmukaisen diagnoosin ja jatkohoidon tarpeen määrittämiseksi

annettaessa kiireellistä eläinlääkäriapua. Tällaisia tutkimuksia voivat olla esimerkiksi ultraääni ja röntgentutkimukset.

2) Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa, kuten esim. keisarinleikkaus koirille. Leikkaushoidon viipyminen voi aiheuttaa eläinsuojelullisen ongelman tai hengenvaaran, mikäli eläin ei ole kuljetuskuntoinen.

3) Veri- ja virtsa-analyysit 8§ kohtaa 10 laajemmin, kun analysointi on tarpeen eläimen sairauden syyn selvittämiseksi ja hoitotarpeen arvioimiseksi.

4) Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä tavallisimpien lisääntymisongelmien hoito. Tällaisiin kuuluvat esim. hevosten ja koirien kuvantamalla tehdyt tiineystarkastukset.

5) Pässien sarvien sahaus, vastaa 8 § kohdan 7) palvelua, jota ei ole todennäköisesti yksityisellä puolella riittävässä määrin tarjolla.

Palveluita tuotetaan rajatusti yksityisiä palveluita täydentävänä.